

ЗАСТОСУВАННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ОЦІНКИ СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

**ТІХОНОВА Вікторія, здобувачка вищої освіти,
спеціальність 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет**

Анотація: Висвітлено роль аналізу в оцінці фінансового стану українських підприємств. Проведено оцінку актуальних методів фінансового аналізу та розроблено рекомендації щодо їх застосування в сучасних умовах.

Ключові слова: фінансовий аналіз, фінансова звітність, фінансовий стан, управління.

У контексті сучасної національної економіки та децентралізації економічних рішень, фінансовий аналіз набув статусу необхідного інструменту управління підприємством. Його застосування дозволяє виявляти та оцінювати фінансові тенденції, визначати конкурентні переваги та слабкі місця підприємства, що є критично важливим для прийняття ефективних управлінських рішень в умовах високої конкуренції.

Фінансовий аналіз – це процес дослідження фінансового стану компанії та основних результатів її фінансово-господарської діяльності, а також засіб накопичення, перетворення та використання фінансової інформації з метою виявлення способів підвищення ринкової вартості компанії та забезпечення її ефективного розвитку. Процес фінансового аналізу зазвичай здійснюється на основі фінансової звітності компанії з метою прийняття відповідних управлінських рішень [1].

Загальна система бухгалтерської звітності, дані з якої є основою для фінансового аналізу, складається з двох підсистем:

1. Фінансової звітності, яка класифікується як публічна (або відкрита) інформація, що забезпечує стандартизовану періодичну звітність та відносну прозорість. Основними її користувачами є зовнішні, наприклад це можуть бути державні органи влади, рейтингові агентства, аналітики, інвестори та інші;

2. Управлінська звітність, інформація якої є конфіденційною. Цей тип звітності включає детальне планування та регулярну звітність для внутрішніх користувачів, якими зазвичай є власники і топ-менеджери з іншими спеціалістами підприємства, які приймають стратегічні рішення.

Основними джерелами інформації для фінансового аналізу є також відкриті дані у форматі опублікованих підприємствами форм фінансової звітності, які включають:

– Баланс (Звіт про фінансовий стан) – це статична картина фінансового стану підприємства на певну дату. Він демонструє рівність між активами (все, що має вартість і приносить користь підприємству), зобов'язаннями (борги підприємства перед іншими суб'єктами) та власним капіталом (частина активів, що належить власникам);

– Звіт про фінансові результати (Звіт про прибутки і збитки) відображає фінансові результати діяльності підприємства за певний період (рік, квартал), демонструє доходи, витрати та чистий прибуток (або збиток) підприємства;

– Звіт про рух грошових коштів показує, як змінювалася сума грошових коштів підприємства за певний період та класифікує рух грошових коштів за трьома видами діяльності: операційною, інвестиційною та фінансовою;

– Звіт про власний капітал відображає зміни у складі власного капіталу підприємства за певний період, а також показує зміни вартості компанії для її власників [2].

Фінансовий аналіз виконує ключові функції в управлінні підприємством:

- контрольна (моніторинг дотримання фінансової дисципліни та нормативно-правових вимог);

- діагностична (виявлення фінансових дисбалансів, ризиків та причин їх виникнення);

- оптимізаційна (обґрунтування оптимальних рішень щодо фінансування, інвестування та інших фінансових операцій);

- прогностична (моделювання майбутніх фінансових показників та сценаріїв розвитку);

- управлінська (розробка заходів для підвищення фінансової ефективності та ринкової вартості підприємства).

Фінансовий аналіз є інструментом стратегічного управління, що дозволяє оцінювати фінансовий стан підприємства, виявляти потенційні ризики та

можливості, а також розробляти ефективні управлінські рішення. Завдяки фінансовому аналізу підприємство може:

- оцінити прибутковість, ліквідність, платоспроможність та інвестиційну привабливість;
- ідентифікувати сильні та слабкі сторони, зовнішні загрози та можливості;
- прогнозувати фінансові показники та сценарії розвитку [3];
- оптимізувати використання ресурсів та підвищувати ефективність діяльності [4].

Отже, фінансовий аналіз відіграє ключову роль в умовах ринкової економіки, надаючи цінну інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та перспективи розвитку підприємства. Цей аналіз є невід'ємною частиною фінансового менеджменту та аудиту, оскільки допомагає приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Література:

1. Петрова В. Ф. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий аналіз». Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 138 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/83144349.pdf> (дата звернення: 20.09.2024).
2. Корнилюк Р. Фінансовий аналіз на основі відкритих даних. *Блог UC.Market*. URL: <https://blog.youcontrol.market/finansovii-analiz-na-osnovi-vidkritikh-danikh-3/> (дата звернення: 20.09.2024).
3. Потриваєва Н. В. Система збалансованих показників як аналітичний засіб підвищення ефективності функціонування підприємств. *Ефективна економіка*, 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5092> (дата звернення: 27.09.2024).
4. Фінансовий аналіз як інструмент управління підприємством. *Навчальний центр "ДАНКО"*. URL: <https://danco.com.ua/ua/useful/finansovij-analiz-yak-instrument-upravlinnya-pidpriemstvom/> (дата звернення: 20.09.2024).

Abstract: *The role of analysis in assessing the financial condition of Ukrainian enterprises is highlighted. The article evaluates the current methods of financial analysis and develops recommendations for their application in modern conditions.*

Keywords: *financial analysis, financial reporting, financial condition, management.*

*Науковий керівник – ПОТРИВАЄВА Наталя,
д-р економічних наук, професорка, професорка кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв*